

MAASEUDUN TULEVAISUUS

Maa- ja metsätaloustuottajain äänenkannattaja – Perustettu 1916

Päätoimittaja
Mikael Pentikäinen
Toimituspäälliköt
Jussi Martikainen
Tiina Taipale

Vahvat maakunnat ja keskuskauungit muodostavat tarvittavan vastavoimat keskushallinnolle. **YLIOHTAJA KARI VIRRANTA SAVON SANOMISSA**

Suomi äänestää maan suunnasta

Sunnuntaina liput liehuvat saloissa vaalipäivän kunniaksi. Kansa käyttää valtaansa ja äänestää maalle uuden eduskunnan seuraavaksi neljäksi vuodeksi.

Jännitteitä vaaleissa on riittävästi. Väistyvän hallituksen vaikeudet sekä päättämättömyys työllisyyden ja talouden suurten ongelmien edessä ovat leimanneet kuluneen vaalikauden.

Ilmassa puhaltavat muutoksen tuulet. Samaan tapaan kuin perussuomalainen jytty mursi politiikan voimasuhteet neljä vuotta sitten, näyttää vuorostaan keskusta rynnistävän vaaleissa kohti suurivoittoa.

Viimeisten kannatuskyselyiden perusteella keskustaan luottaa näissä vaaleissa noin joka neljäs äänestäjä.

Vaalien kakkossijaa kärkeäkövät tasavahvoina hallituksen pääpuolueet kokoomus ja SDP sekä nykyeduskunnan suurin oppositiopuolue perussuomalaiset. Ne ovat kuitenkin jäämässä kannatukseltaan keskustasta jälkeen 5–6 prosenttiyksiköön.

Viime vaaleihin verrattuna suurin tappio uhkaa pääministeripuolue kokoomusta. Asemansa puolesta se maksaa hallituksen epäonnistumisista kovimman hinnan.

Kesken hallituskauden Brysseliin komissariksi siirtynyt pääministeri Jyrki Katainen sine-ti kymmenvuotisen voittoputkensa nostamalla kokoomuksen puolueista suurimmaksi. Tappiot alkoivat, kun hallituksesta piti pakon edessä kyhätä kuuden puolueen aatteeton sekasikiö.

Hallituspuolueita ei yhdistänyt oikeastaan muu kuin kaupunkilainen maailmankuva. Se näkyi säästöjen raskaana painotuksena maaseutuun ja sen elinkeinoihin.

Toki vihreä ympäristöministeri rakensi innolla myös uusia rajoituksia elinkeinonharjoittajille. Elinkeinoista vastaavat kokoomusministerit joutuivat tätä sietämään hallitussovun nimissä.

Metsälakien perusteellista uudistamista poliittisesti vaikeissa oloissa voi pitää saavutuksena. Monissa muissa asioissa hallitus käveli tyylysti maa- ja metsätalousministerinsä yli.

Jos jäivät maaseudun asiat hallitukselta vähälle hoidolle, yhtään parempaa ei voi sanoa koko kansantaloudenkaan hoidosta. Hallituksen johto on käsitteellisesti heittänyt leikin sikseen kesken vaalikauden.

Kun keskustan voittoa pidetään ilmeisen selvänä, ovat erityisesti SDP ja kokoomus rakentaneet julkisuudessa vaalien ”suurta kisaa” kakkospaikoista. Ne voivat tästä asetelmasta hyötyäkin.

Näyttää kuitenkin sille, että kansa äänestää

Sunnuntaina lippu liehuu vaalipäivän kunniaksi.

nyt erityisesti muutosta nykyomenolle. Maan suunnan on vaihduttava.

Muutosta kaivataan paitsi talouden hoitoon, myös siihen, että vastuulliset päättäjät näkisivät Suomen taas kokonaisuena. Talouden suunta ei käännä, elleivät maaseutu ja sen yritykset ole mukana uutta kasvua rakentamassa.

Kansan vaatimukset muutokselle nostavat oppositiopuolueita, keskustaa ja perussuomalaisia. Kyselyjen perusteella ne ovat edelleen vahvimmat puolueet maaseutu-Suomessa.

Näyttää hyvin todennäköiseltä, että nämä maalaisliiton perilliset päätyvät vaalien jälkeen samaan hallitukseen. Yhtä varmaa on, että väistyvän kaupunkihallituksen puolueissa äänensä-vyt koko maan tasavertaisesta kohtelusta saavat uutta painoa.

Äänestäjän kannattaa huomata, että jakolinjoja suhteessa maaseutu- ja elinkeinopolitiikkaan löytyy ainakin jonkin verran kaikista puolueista. Tärkeintä on tunnistaa nämä jakolinjat eri ehdokkaiden välillä ja äänestää sunnuntaina sen mukaisesti.

Ratkaisevaksi nousee jälleen kerran se, kuinka ahkerasti maaseudun väki äänioikeuttaan käyttää.

Jos maaseudulle tärkeiden päätösten edistäminen äänestämällä ei kiinnosta, muut ottavat kyllä annetun vallan mielihyvin vastaan. Kiitos-ta on silti turha odottaa.

Vaalien jälkeen aloittavalla hallituksella ei ole kassalla edeltäjänsä enempiä jaettavaa. Päinvastoin.

Säästöpainneiden keskellä päättäjien on kuitenkin uskallettava panostaa tuotantoon ja työpaikkoihin sekä huolehdittava, että kaikki pidetään mukana.

Näyttää sille, että kansa haluaa muutosta nykyomenolle.

Nokia harppaa

Yrityskaupoissa rikotaan taas ennätyksiä. Nokia kertoi keskiarvikkona ostavansa ranskalais-yhdysvaltalaisen verkkojätin Alcatel-Lucentin peräti 15,6 miljardilla eurolla.

Mikäli kauppa toteutuu, hinta maksetaan ensisijaisesti osakevaihtona. Alcatel-Lucentin nykyomistajista tulisi kaupalla laajenevan Nokian omistajia noin kolmannen osuudella.

Aioittu yrityskauppa on Suomen taloushistorian suurin. Se on kolminkertainen verrattuna aiempaan ennätykseen, 5,44 miljardiin euroon, jolla Nokia pari vuotta sitten myi puhelinliiketoimintansa Microsoftille.

Kaupalla Nokia kasvaa yhdeksi langattomien verkkojen suurista rakentajista. Se saa merkittävän sijan himoituilta USA:n markkinoilta ja nousee koossa markkinajohtaja Ericssonin rinnalle.

Onnistuessaan yrityskauppa voi nostaa Noki-

an vanhaan, matkapuhelinbisneksen aikaiseen loistoonsa. Yhtiöllä on kokemusta paitsi toimialojensa mittavista järjestelyistä myös toimintakulttuurien yhteensovittamisesta sisällään.

Riskitkin ovat melkoiset. Kahden jätin yhdistämisessä on aina ongelmansa.

Lisäksi Nokia näyttää joutuvan kaupassa takumieheksi ranskalaisille työpaikoille ja kummiksi maan pienille kasvuyrityksille. Ranskan valtio tulee Nokian omistajaksi vain pienehköllä siivulla, mutta sen rooli omistajaohjauksessa voi olla yllättävän painava.

Oma lukunsa ovat Nokian työpaikat Suomessa. Ne eivät kaupassa saa samoja turvatukuita ranskalaisiin verrattuna.

Suomessa kannattaa toivoa, että Nokian harppaus onnistuu. Suuryritystemme kalliista maailmanvalloituksista on ikäviä muistoja riittävästi.

YLIÖ

Entisistä kouluista kylän sydän

Kouluja on lakkautettu aina 1960-luvulta lähtien, useamassa aallossa. Viimeisin lakkautusaalto kiihtyi vuonna 2006, kun valtio lopetti niin sanotun kuntien pienkoululisän.

Vuosien 1990 ja 2012 välillä Suomesta hävisi noin 1500 alle 50 oppilaan koulua, suurin osa kyliltä, eikä tahti ole nykyisessä taloustilanteessa ainakaan hiipumaan päin.

Oppilaita sijoitetaan uusiin suurempiin kouluihin, mutta mitä tapahtuu entisille kyläkouluille?

Kunnille on jäänyt koulujen lakkautusten yhteydessä melkoinen kiinteistömassa. Joissakin kunnissa elätellään toiveita, että kiinteistöistä saataisiin markkinoilta kunnan korvaus.

Toki kouluja on myyty yksityisasunnoiksi ja yritystoimintaan ja silloin hinta saattaa kohota kohtuulliseksi. Etenkin vanhemmat koulukiinteistöt ovat usein esimerkiksi energiaremonttien tarpeessa ja muutenkin hiljaisilla kiinteistömarkkinoilla tämä ei välttämättä ole mikään valtti.

Maaseutukunnissa päädyttäinkin usein sellaiseen inhimilliseen ratkaisuun, että koulukiinteistöä tarjotaan paikallisille toimijoille ostettavaksi tai pitkäaikaisella vuokrasopimuksella vuokrattavaksi.

Potentialisia ostajia ovat etenkin kyläyhdistykset, mutta

kouluja on päätynt myös muille kolmannen sektorin toimijoille, kuten urheiluseuroille.

Lisää maksavia käyttäjiä

Moni entinen kyläkoulu on vaihtanut omistajaa muodollisella summalla, mutta käytännössä uusi omistaja on usein joutunut toteamaan, että käyttökustannukset ovat se todellinen ongelma.

Talo saattaa olla monenlaista kunnostusta vailla, ja sähkö- tai öljylämmityslasku voi helposti olla 10 000 euroa vuodessa. Tarvitaan parannusta talon energiatehokkuuteen ja myös lisää maksavia käyttäjiä ja asiakkaita.

Kyse on usein ainakin paikallisesti kulttuurihistoriallisesti arvokkaista kiinteistöistä, joiden säilyttämisellä on monia ulottuvuuksia rakennus- ja kulttuuriperinnöstä alueen yhteisöllisyyteen asti.

Koulu on monesti kylän viimeinen julkinen palvelu, jossa on koulutoimen ohella järjestetty monenlaista paikallista harrastustoimintaa. Se on paikka, joka on synnyttänyt monenlaisia kokemuksia erilaisille käyttäjäryhmille.

Monet entiset kyläkoulut ovat jatkaneet elämäänsä kylän sydämenä, kylätaloina. Mikäli koulun lakkautusprosessi ja kiinteistön siirtyminen kyläyhteisön hallintaan on

» Pahinta on, jos entinen koulu jää vaille käyttöä.

pystytty hoitamaan avoimessa ja rakentavassa hengessä, ei koulun lakkautus automaattisesti johda kylää apatiaan ja toiminnan hiipumiseen.

Lasten hyvinvoinnin ja kylän yhteisöllisyyden tukemisen tulisi olla kantavia periaatteita kaikissa kouluverkkokeskusteluissa.

Käyttösuunnitelmalla monipuolista käyttöä

Kylätalojen, jotka siis usein ovat entisiä kyläkouluja, kunnostukset ovat yksittäisistä maaseudun kehittämishankkeista yleisimpiä.

Leader-ryhmät ympäri Suomea ovat tukenet vuosittain miljoonilla euroilla kylätalojen yleistä kunnostusta.

Usein tähän on liittynyt keittiöiden ajanmukaistuksia, av-laitteiden hankkimista, lämmitysmuodon vaihtamista uusiutuvaan energiaan, ja muita sellaisia toimia, joiden avulla sekä jatketaan kiinteistön käyttöä että mahdollistetaan sen

entistä monipuolisempi käyttö.

Jatkossa olisi pyrittävä siihen, että kylätalon kunnostuksen tukena olisi aina monipuolinen kylätalon käyttösuunnitelma tai peräti liiketaloussuunnitelma. Tällöin vältetään ne tilanteet, joissa yhdistys omistaa huippukuntoisen talovanhuksen, joka kuitenkin seisoo tyhjiillään suurimman osan aikaa.

Kylätaloja pitää markkinoida ja tuotteistaa: talot pitää löytää, palvelut pitää olla määritelty ja hinnoiteltu, vastuut selvillä ja turvallisuusasiat kunnossa.

Kuntien palveluja kylätoihin

Käyttäjäkuntaakin pitäisi miettiä entistä laajemmalla otteella.

Yhdistykset ja perhejuhlat ovat perinteisiä tilojen käyttäjiä, mutta entäpä jos keittitöitä ja luokkatiloja vuokraisivat myös paikalliset catering- tai kokouspalveluyrittäjät?

Yhteisölliset työtilat voivat löytyä koululta, bändien treenitila ja vaikkapa terveydenhoitajan tai hierojan palvelupisteet, ehkä pakettien noutokin. Kunta voi myös tuottaa tiloihin omia palveluitaan. Esimerkiksi sivukirjasto ja nuorisotila sopivat hyvin saman katon alle.

Saksassa olen törmännyt myös kylätaloon, joka katon aurinkokennoistaan jakoi

sähköä talon omien tarpeiden ohella muillekin kylän kiinteistöille.

Kylän monipalvelupiste voi tarjota myös arjen turvaa. Kylätalo voi olla evakointipaikka, jossa on tarjolla lämpöä ja sähköä myrskytuhojen jälkeen. Osa kylätaloista lämpiää puilla ja edistykselliset kyläyhdistykset ovat hankkineet kriisitilanteita varten talolle kylän yhteisen aggregaatin.

Ylipäättään kylätalolle voi keskittyä monenlaista turvavälineistöä ja kriisi-infoa.

Sosiaalisia innovaatioita

Tyhjenevien rakennusten säilymisen elinehto on uuden käyttötarkoituksen keksiminen. Koulurakennukset säilyvät kun niissä on elämää. Pahinta kylälaisten kannalta on, jos entinen koulu jää kokonaan vaille käyttöä.

Sadat vanhat kyläkoulut kylätaloina muodostavat huomionarvoisen kiinteistömassan, jonka hyödyntäminen on tuottanut huikkeitä sosiaalisia innovaatioita.

Niiden potentiaalisia tulisi oivaltaa entistäkin paremmin erilaisilla paikallisilla sektorirajayllityillä kumppanuuk-silla. Sama pätee myös edelleen toiminnassa oleviin kyläkouluihin.

Tauno Linkoranta
Kirjoittaja on Varsinais-Suomen kyläasiamies.

TOIVANEN

KOLUMNI: MIKAEL PENTIKÄINEN

Vuoto, Nato ja sapelinkalistelu

Vaalien loppusuora sai kuin saikin ulko- ja turvallisuuspoliittista jännitystä.

On paljastanut kiusallinen tietovuoto, suitsittu ulkoministeriä, tehty kovasanainen yhteiskirjoitus ja saatu kiukuinen vastaus, vaadittu viiasten Nato-ryhmää ja varoitettu jäsenyyshakemuksen kauhuista.

Kansallinen yksituumaisuus näyttää yhtäkkiä kovin huteralta.

Erityisen kiinnostava on valtioneuvoston kanslian tietovuoto.

Jo tutkinta on kuuma uutinen, mutta vielä kuumempi on itse vuoto: kaksi kokoomusvaikuttajaa, komissaarin nykyinen kabinettipäällikkö Juho Romakkaniemi ja pääministerin valtiosihteri Olli-Pekka Heinonen moittivat ulkoministeri Erkki Tuomiojan (sd.) pakoteltiin.

Suomen Kuvalehden lainaamissa viesteissä Romakkaniemi ihmettelee, miten kommissiossa ei tiedetä, ”nauraako vai itkeäkö meille”, ja miten Tuomioja toimi ”omin päin täysin Suomen intressien kanssa vastakkain”.

Heinonen olisi kieltänyt Tuomiojalta pakotekommentit, koska niistä tulee kästys,

Pohjoismainen puolustus-yhteistyö vahvistaa ruotsin kielen ja Rkp:n asemaa Suomessa.

mikael.pentikainen@mta.fi
@jmpentikainen

että Venäjä voisi Suomea painostamalla nakertaa EU:n yhtenäisyyttä.

Suitsintaa kuultiin myös valtiopäivien päättäjäsissä.

”Suurvalta Venäjä pysyy naapurinamme, ja me pysymme Venäjän naapurina. Naapurisuus on joka sään tosi-seikka, josta on huolehdittava niillä tavoin kuin se on mahdollista”, presidentti Sauli Niinistö muistutti.

”Kenenkään etua ei palvelisi – kaikkien vähiten Suomen – jos ryhtyisimme keskinäisiä suhteitamme tarkoituksellisesti rapauttamaan”, hän neuvoi.

Puhemies Eero Heinälouma oli astetta tiukempi: ”Sapelin kalistelua ja uhmakaita puheenvuoroja on nyt riittävästi”.

Hän korosti, että Suomessa keskeisten toimijoiden pitää kulkea ulko- ja turvallisuuspolitiikassa yhtä jalkaa.

Puhemiehen osoite oli ehkä osin Kreml ja osin puolustusministeri Carl Haglund (r.), joka julkaisi Pohjolan kologoidensa kanssa kirjoituksen pohjoismaisesta puolustusyhteistyöstä.

Kirjoituksella oli vahva viesti: viiden

pohjoismaan on tehtävä puolustusyhteistyötä Venäjän vuoksi.

Teksti on suoraa puhetta. Se osoittaa, miten Suomi ja Ruotsi ovat ajautuneet puolustusasioissa lähemmäksi Nattoa ja siihen kuuluvia pohjoismaita.

Ei ihme, että Venäjä suutahti. Kasakka älähtää, kun kalikka kalahtaa. Haglund sai pyyhkeitä myös presidentiltä, joka ei pitänyt siitä, että kuuli kirjoituksesta mediasta. Haglundin mukaan kirjoituksesta oli mainittu ministeriön raporteissa.

Myös Natosta on puhuttu.

Pääministeri Alexander Stubb (kok.) ehdotti riippumattomien asiantuntijoiden viiasten ryhmää arvioimaan Suomen jäsenyyden vaikutuksia.

Ulkoministeriön erikoistutkija, professori Hiski Haukkala vastasi HS:ssä, että Nato-hakemus olisi kohtalokkain virhe, jonka Suomi voisi tehdä ulko- ja turvallisuuspolitiikassa.

Haukkalan mukaan Venäjä vastaisi siihen hyvin ikävästi.

Mitä tästä sanojenkalistelusta pi-

täisi ajatella?

Ensiksi on kiistatonta, että Venäjän vuoksi pohjoismaat ovat lähentyneet puolustusasioissa. Se likentää Suomea Nato-maihin.

Seuraava askel voi olla Itämeren EU- ja Nato-maiden syvämpi yhteistyö. Pohjola ei riitä.

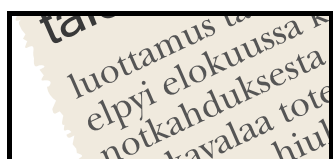
On myös nähty, että pohjoismainen puolustusyhteistyö vahvistaa ruotsin kielen ja Rkp:n asemaa Suomessa. On vaikea tehdä yhteistyötä, jos ei osaa kieltä eikä ole yhteyksiä.

Toiseksi Suomen ulkopoliittinen yksimielisyys on luultua vähäisempää. Erityisesti kokoomuksen ja Tuomiojan välillä on syvä ristiveto. Myös Haglundin kritiikki viestii ristiriidoista.

Kolmanneksi on tärkeää selvittää, olisiko Suomen Nato-hakemus niin kohtalokas virhe kuin ulkoministeriön professori väittää.

Ryhmän pitäisi olla niin viisas, että se kykenee tarkastelemaan Suomen kansallista etua ilman vaalikiihkoa. Selvityksen avulla voidaan rakentaa kansallista yksituumaisuutta, jota pieni maa tarvitsee nyky-Venäjän naapurina.

LEHTIKATSAUS

Kova urakka edessä

Ilkan mielestä eduskunnalla on kova urakka edessä. ”Työnsä eilen päättänyt eduskunta on joutunut opettelemaan keskeneräisyyden ja kritiikin sietämistä enemmän kuin useat edeltäjänsä. Valtakunnan korkein luottamustehtävä ei ole tuonut sulkia hattuun, vaan kääntynyt varsinakin ministeriellä kivi-reen vetämiseksi.

Vaikeat ajat olisivat vaatineet rohkeita ratkaisuja, mutta vaalikausi ei riittänyt päätösten hioomiseen ja tekemiseen.”

”Jälkikäteen arvioidaan hallituksen energian huvenneen ideologisen liinan puutteeseen. Fantastisiksi keuhut avaukset kestävyysvajeen paikkaamiseksi ja velkaantumisen lopettamiseksi juutuivat erimielisyyksien

ohella talouden ja työllisyyden alamäkeen.”

”Kahden viikon kuluttua koontuvalla eduskunnalla on edessään suuri urakka.”

Sipilän on valittava

Keskustan puheenjohtaja Juha Sipilä joutuu **Helsingin Sanomien** mukaan valitsemaan joko Stubbin tai Rinteen.

”Keskustan Juha Sipilä on pystynyt jatkamaan ääriarvoista linjaansa kohtuullisen menestyksellisesti: kun ei tee mitään, ei tee virheitäkään.”

”Yhteen asiaan Sipilä joutuu ottamaan kantaa verrattain pian vaalien jälkeen: ottaako hän pääkumppaniksi Alexander Stubbin (kok) vai Antti Rinteen (sd). Molempia ei ole mahdollista saada – sen verran huonot ovat nykyisten päähallituspuolueiden välit.

Sipilän pitää siis päättää, yrittääkö hän muodostaa porvarihallituksen vai punamulta-